

**PROP. 75 L (2009-2010) – ENDRINGER I NATURMANGFOLDLOVEN, VILTLOVEN MV.
(NØDVERGE, BRUK AV ÅTE) – HØRINGSUTTAELSE FRA UTMARKSKOMMUNENES
SAMMENSLUTNING**

1. Gjeldende rett

Etter gjeldende rett kan vilt avlives "*under direkte angrep på bufe eller tamrein*".

Høyesterett har lagt til grunn at begrepet "*under direkte angrep*" skal tolkes mer romslig enn det som kan sies å følge av en snever ordfortolkning, men førstvoterende begrenser dette til de tilfeller hvor "*et angrep er umiddelbart forestående*", jf. Rt. 2004 side 1854 (Grisebingedommen). Begrepet "*umiddelbart forestående*" står i motsetning til en situasjon hvor rovvilt er i beiteområdet, og hvor nødvergeretten ikke kommer til anvendelse. Det skal altså mer til, rovviltet må ha til hensikt å angripe, jf. også Innst. O. nr. 111 (1992-93) side 4.

Utmarkskommunenens sammenslutning (USS) forutsetter at naturmangfoldloven § 17 annet ledd annet punktum er en videreføring av gjeldende rett, også når det gjelder fortolkningen av "*under direkte angrep*" slik at denne tolkes i tråd med de føringer Høyesterett har gitt i Rt. 2004 side 1854.

2. Utvidelse av nødvergeretten?

USS mener at departementets forslag om ny nødvergebestemmelse i forslagets § 17 tredje ledd ikke er en utvidelse av nødvergeretten for å redusere omfanget av rovviltskader på bufe og tamrein. Lovforslaget gir heller ikke den presisering av nødvergeretten slik forutsatt i Soria Moria-erklæringen (2005-2009).

For det første er det vanskelig å se at det ligger en faktisk utvidelse i handlingsrommet etter gjeldende rett hvor felling kan skje når et angrep er "*umiddelbart forestående*" og etter departements forslag "*umiddelbar og betydelig fare for skade*" – dette forholdet er heller ikke drøftet i proposisjonen.

For det andre er det vanskelig i praksis å vurdere forskjellen mellom "*aktuell og betydelig fare*" og "*umiddelbar og betydelig fare*". Departementet har lagt til grunn at sistnevnte begrep skal tolkes snevrere enn ved nødverge for person. Denne grensedragningen er mer av akademisk enn av praktisk karakter. Det vil være umulig for en person i en nødsituasjon å vurdere om faren er aktuell eller umiddelbar.

USS foreslår å benytte samme begrep for nødverge for dyr og mennesker, og med det gi en begrenset utvidelse sammenlignet med gjeldende rett. Det innebærer ikke at det er adgang til å felle dyr som oppholder seg i beiteområder. Kravet vil være at det foreligger en situasjon hvor det er "*realistisk at det omgående vil kome et angrep*", jf. Høyesteretts uttalelse i Rt. 2005 side 631.

USS kan ikke se at departementets forslag gir en reell praktiserbar utvidet nødvergerett i forhold til dagens bestemmelse. Dersom departementet legger opp til at det skal være en reell liberalisering av nødvergeretten, må bestemmelsen formuleres på samme måte som bestemmelsen om adgang til felling til forsvar av person.

3. Forholdet til bestandsmål

Bestandsmålet er ikke et minimums- eller maksimumsmål, men det ønskede nivå for bestandene, slik det fremkommer av rovviltforliket og rovviltforskriften. Forslaget i § 17 tredje ledd forutsetter en rovviltforvaltning som er basert på *et for høyt bestandsnivå* i forhold til det ønskede nivå.

4. USS lovforslag

USS har følgende forslag til lovendring av nødvergebestemmelsen i naturmangfoldloven § 17:

Vilt kan avlives når det må anses påkrevd for å fjerne en aktuell og betydelig skade på person. Eieren, eller en som opptrer på vegne av eieren, kan på samme måte avlive vilt for å fjerne en aktuell og betydelig fare for skade på bufe, tamrein, gris og fjørfe.

Avliving og forsøk på avliving etter annet ledd skal straks meldes til politiet. Kongen kan i forskrift fravike bestemmelsen i annet ledd annet punktum for spesielt truede arter eller spesielt truede bestander av enkelte arter.